

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»

Начально-науковий інститут мистецтв
Кафедра Методики викладання образотворчого і декоративно-
прикладного мистецтва та дизайну

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МЕТОДОЛОГІЯ ТА МЕТОДИКА НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Освітня програма Середня освіта (Образотворче мистецтво)
Спеціальність 014 Середня освіта (за предметними спеціалізаціями)
Спеціалізація 014.12 Образотворче мистецтво
Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол №1 від “31” серпня 2018 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Методологія та методика наукових досліджень
Викладач (-і)	Тимків Богдан Михайлович
Контактний телефон викладача	0500500951
Е-mail викладача	tymkivbm@gmail.com
Формат дисципліни	Денна, заочна
Обсяг дисципліни	90 год., 3 кредити ECTS.
Посилання на сайт Дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/index.php?mod=course&action=ReviewOneCourse&id_cat=61&id_cou=6659
Консультації	Консультації до самостійної роботи проводяться на лекційних, семінарських заняттях та дистанційно.
2. Анотація до курсу	
<p>Зміст навчання дисципліни «Методологія та методика наукових досліджень» забезпечується освітньою програмою підготовки фахівців IV рівня акредитації «магістр» за спеціальністю 014. 12 - Середня освіта. "Образотворче мистецтво" та передбачає кваліфікацію Вчитель образотворчого мистецтва та художньої культури. Викладач дисциплін художньо-естетичного циклу. Керівник студій (гуртків) за видами мистецтва та художньої творчості.</p> <p>Дисципліна «Методологія та методика наукових досліджень» у навчальному плані належить до циклу загальної підготовки та обов'язкових дисциплін і має вагомий освітньо-виховний вплив на становлення особистості вчителя образотворчого мистецтва та розвиток його креативних здібностей.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Мета курсу базова підготовка майбутнього спеціаліста до теоретичного та практичного застосування знань з методології та методики наукових досліджень, знайомство з центральними проблемами методології наукових досліджень. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:</p> <p>Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> – методи наукової обробки результатів дослідження, понятійно-термінологічний апарат. <p>Вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> – використовувати дані наукових досліджень у практичній діяльності, – розробляти програму дослідження згідно з методологічними й методичними підходами; – визначати гіпотезу, мету й завдання дослідження; – здійснювати кількісну й якісну обробку результатів дослідження; – аналізувати, систематизувати й узагальнювати результати наукових досліджень; <p>застосовувати методи наукової обробки результатів дослідження.</p>	
4. Результати навчання (компетентності)	
<p>ЗК1. Синтез та аналіз. Здатність до узагальнень, абстрактного мислення, поєднання аналізу та синтезу для розуміння процесів та явищ у галузі образотворчого мистецтва, уміння чітко встановлювати причинно-наслідкові зв'язки.</p> <p>ЗК 2. Науково-дослідницькі навички. Здатність формулювати нові гіпотези та вирішувати наукові задачі в галузях образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва, підбирати відповідні методи для їх розв'язання; володіння основними</p>	

поняттями й методами мистецтвознавчого та педагогічного дослідження та вміння застосовувати їх на практиці.

ЗК 3. Міжособистісна взаємодія. Здатність працювати в команді, вести наукові дискусії, переконувати та впливати на інших учасників колективу; уміння знаходити компромісні рішення й брати на себе відповідальність за їх втілення. Здатність мотивувати людей, ставити цілі, обґрунтовувати методи дослідження та рухатися до спільної мети.

ФК5. Здатність виявляти розуміння предмета, структури і ролі мистецтва у формуванні сучасної наукової картини світу; мати чітке уявлення про історичне підґрунтя мистецтва, принципи і механізми його функціонування й розвитку, системний і антропометричний підходи в образотворчому та декоративно-прикладному мистецтві; художній культури та дизайні; усвідомлення ролі мистецтва в житті соціуму; уміння розвивати в учнів та ЗВО необхідні мистецтвознавчі компетенції.

ФК 12. Здатність володіти фаховою термінологією, теорією і методикою дизайну.

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	20
Семінарські заняття/ практичні / лабораторні	10
Самостійна робота	60

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний /вибірковий
I	014.12.CO.OM	I	нормативна

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання год,	Вага оцінки	Термін виконання
------------	---------------	------------	---------------	-------------	------------------

Змістовний модуль 1. Методологічні засади наукового дослідження

Тема 1. Наука й наукові дослідження в сучасному світі	лекційне	11,14,19	2		згідно з розкладом
Тема 2. Організація наукової діяльності в Україні	лекційне	2,13,21	2		згідно з розкладом
	семінарське		1	5б.	згідно з розкладом
Тема 3. Методика наукових досліджень	лекційне	13,15,18	2		згідно з розкладом
	семінарське		1	5б.	згідно з розкладом
Тема 4. Логіка наукового дослідження	лекційне	8,9,10	2		згідно з розкладом
	семінарське		1	5б.	згідно з розкладом
Тема 5. Інформаційне забезпечення, обробка та аналіз матеріалів дослідження	лекційне	17,25,27	2		згідно з розкладом
	семінарське		1	5б.	згідно з розкладом
Тема 6. Науково-дослідна робота студентів, її форми і	лекційне	5,8,19	2		згідно з розкладом

роль у підготовці спеціалістів	семінарське		1	5б.	згідно з розкладом
Змістовний модуль 2. Технологія наукового дослідження					
Тема 7. Структура наукового дослідження. Особливості наукового тексту	лекційне	5,26,14	2		згідно з розкладом
	семінарське		1	5б.	згідно з розкладом
Тема 8. Оформлення результатів наукового дослідження	лекційне	8,16,17	2		згідно з розкладом
	семінарське		2	10б.	згідно з розкладом
Тема 9. Форми впровадження результатів дослідження у практику	лекційне	7,23,26	2		згідно з розкладом
	семінарське		1	5б.	згідно з розкладом
Тема 10. Підготовка до захисту та захист наукового дослідження	лекційне	19,22,14	2		згідно з розкладом
	семінарське		1	5б.	згідно з розкладом
6. Система оцінювання курсу					
Загальна система Оцінювання курсу	<p>Контроль рівня знань студентів щодо засвоєння ними тем з навчальної дисципліни «Методологія та методика наукових досліджень» в умовах організації навчального процесу за кредитно-модульною системою здійснюється шляхом поточного, модульного, підсумкового (семестрового) контролю за 100-бальною шкалою оцінювання, за шкалою ECTS та національною шкалою оцінювання. Поточний контроль – це оцінювання навчальних досягнень студента (рівень теоретичних знань та практичні навички з тем, включених до змістових модулів), здобутих під час проведення аудиторних занять, виконання самостійної роботи, консультаціях (під час відпрацювання пропущених занять чи за бажання підвищити попереднє оцінювання) та активності студента на занятті. Поточний контроль реалізується у формі опитування, виконання практичних робіт, експрес-контролю, контролю засвоєння навчального матеріалу, запланованого на самостійне опрацювання студентом тощо. Максимальний бал за виконання певної практичної роботи або успішної теоретичної відповіді – 5 балів:</p> <p>5б. виставляється, якщо студент демонструє повні й міцні знання навчального матеріалу в заданому обсязі, необхідний рівень умінь, правильно й обґрунтовано приймає необхідні рішення в різних</p>				

	<p>нестандартних ситуаціях.</p> <p>4б. – студент допускає несуттєві неточності, має труднощі в трансформації умінь у нових умовах, ситуаціях.</p> <p>3б. – студент засвоїв основний теоретичний матеріал, але допускає неточності, що не є перешкодою до подальшого навчання. Уміє використовувати знання для вирішення стандартних завдань.</p> <p>2б. – незасвоєння окремих розділів, нездатність застосувати знання на практиці.</p>
<p>Вимоги до письмової роботи</p>	<p>Письмова робота виконується у формі реферату. Структура реферату містить такі елементи:</p> <ul style="list-style-type: none"> • титульна сторінка, • план, • вступ, • основна частина (розділи, пункти і підпункти), • висновки, • список використаних джерел, • додатки. <p>Титульний аркуш містить найменування міністерства, якому підпорядкований навчальний заклад; назву вищого навчального закладу; назву кафедри, де виконана робота; курс, групу, факультет, прізвище, ім'я, по батькові автора;</p> <p>Після титульного аркуша розташовується зміст (план) (аркуш не нумерується), в якому містяться назви розділів і параграфів та вказуються сторінки (інтервал - 1,5).</p> <p>Зміст (план) наукової праці повинен відповідати вимогам:</p> <ul style="list-style-type: none"> • теми кожного розділу однакові за важливістю а самі розділи – приблизно однакові за обсягом; • варто охоплювати весь матеріал, що відноситься до теми, але нічого зайвого; • теми і зміст окремих розділів не повинні «накладатися»; • жоден із пунктів плану не може повторювати назви роботи. <p>Вступ обсягом 1-2 сторінки. У ньому обґрунтовують актуальність обраної теми, оцінюють стан дослідження наукової проблеми, формулюють мету і визначають завдання реферату, дають короткий загальний огляд наявної літератури і використаних джерел.</p> <p>За змістом реферат може бути аналітичним оглядом історії вивчення питання (що нового вніс той чи інший дослідник) або сучасного її стану, критичним аналізом наукової дискусії</p>

	<p>(зіставлення різних підходів до вирішення наукової проблеми), а також у вигляді розгорнутої рецензії конкретної наукової роботи.</p> <p>Зміст реферату має відповідати його темі, меті і завданням. Послідовно розкривати всі передбачені планом питання, обґрунтовувати, пояснювати основні положення, підкріплювати їх конкретними прикладами і фактами.</p> <p>Висновки – самостійна частина реферату. У них потрібно висвітлити такі аспекти:</p> <ul style="list-style-type: none"> • оцінити ступінь досягнення мети і виконання завдань роботи; • перерахувати і стисло охарактеризувати відомі наукові підходи досліджених проблеми, а також виділення нових аспектів, дискусійних питань, що підлягають подальшому вивченню; • визначити, що є цінним у реферованих роботах, що вимагає додаткового аналізу й уточнення, а що викликає сумніви. Обсяг висновків – 1-2 сторінки.
Семінарські заняття	<p>Семінарське заняття – вид навчального заняття, на якому викладач організує дискусію з попередньо визначених проблем. На підставі індивідуальних завдань (рефератів) студенти готують тези виступів з цих проблем. Перелік тем семінарських занять визначається робочою навчальною програмою дисципліни. На кожному семінарському занятті викладач оцінює підготовлені студентами реферати, їх виступи, активність в дискусії, вміння формулювати та відстоювати свою позицію тощо. Підсумкові оцінки за кожне семінарське заняття вносяться до журналу занять навчальної групи. Одержані студентом оцінки за окремі семінарські заняття враховуються при визначенні підсумкової оцінки (рейтингу) з даної навчальної дисципліни.</p>

Умови допуску до підсумкового контролю	Підсумковий контроль з дисципліни проводиться у формі заліку. Залік виставляється за результатами письмової роботи студента та захисту всіх видів робіт, виконаних впродовж усього семестру, передбачених навчальною програмою. Підсумкова кількість балів з дисципліни визначається як сума балів поточного та модульного контролю, а також самостійної роботи студента.
--	---

7. Політика курсу

Політика курсу: Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких подій – реагування відповідно до https://docs.google.com/viewer?url=https%3A%2F%2Fpnu.edu.ua%2Fwp-content%2Fuploads%2F2019%2F02%2Fcode_of_honor.doc

8. Рекомендована література

Основна

1. Афанасьєв А.О. Основи наукових досліджень : навч. посібн. / А.О. Афанасьєв, Є.В. Кузькін. – Харків : Вид. ХНЕУ, 2005. – 96 с.
2. Гаврилов Е.В., Дмитриченко М.Ф., Доля В.К. Технологія наукових досліджень і технічної творчості / Е.В. Гаврилов, М.Ф. Дмитриченко, В.К. Доля. – Київ : Знання України, 2007. – 318 с.
3. Єріна А.М. Методологія наукових досліджень / А.М. Єріна, В.Б. Захожай, Д.Л. Єрін. – Київ : ЦНЛ, 2004. – 212 с.
4. Крушельницька О.В. Методологія та організація наукових досліджень : навч. посібн. / О.В. Крушельницька. – Київ : Кондор, 2003. – 192 с.
5. Пилипчук М.І. Основи наукових досліджень : [підруч.] / М.І. Пилипчук, А.С. Григор'єв, В.В. Шостак. – Київ : Знання, 2007. – 270 с.
6. Пушкарь А.И. Основы научных исследований и организация научно-исследовательской деятельности : учебн. пособ. / А.И. Пушкарь, Л.В. Потрашкова. – Харьков : Изд. ИНЖЕК, 2006. – 289 с.
7. П'ятницька-Позднякова І.С. Основи наукових досліджень у вищій школі : [навч. посіб.] / І.С. П'ятницька-Позднякова. – Київ : ЦНЛ, 2003. – 116 с.

Додаткова

8. Баскаков А.Я., Туленков Н.В. Методология научного исследования : учебн. пособ. / А.Я. Баскаков, Н.В. Туленков. – Київ : МАУП, 2004. – 216 с
9. Білуха М.Т. Методологія наукових досліджень / М.Т. Білуха. – Київ : АБУ, 2002. – 480 с.
10. ВАК роз'яснює... (Методичні поради) [збірник інформ. матеріалів з питань атестації наук. кадрів вищої кваліфікації / авт.-упоряд. Л.А. Пономаренко ; за ред. В. Ф. Мачуліна]. – Київ : Ред. «Бюл. Вищої атестаційної коміс. України», вид-во «Толока», 2006. – 47 с.
11. Де і як публікувати результати дисертаційних досліджень : [збірник нормат. документів з питань атестації науКиїв працівників / уклад. Ю.І. Цеков]. – [4-те вид., випр. і допов.]. – Київ : Ред. «Бюл. Вищої атестаційної коміс. України», вид-во «Толока», 2007. – 128 с.

12. Демківський А.В. Основи методології наукових досліджень : навч. посібн. / А.В. Демківський, П.І. Безус. – Київ : Акад. муніцип.упр., 2012. – 276 с.
13. Довідник здобувача наукового ступеня : [збірник нормат. документів та інформ. матеріалів з питань атестації наук. кадрів вищої кваліфікації / упоряд. Ю.І. Цеков]. – [3-тє вид., випр. і допов.]. – Київ : Ред. «Бюл. Вищої атестаційної коміс. України», вид-во «Голока», 2006. – 69 с.
14. Кацавець Г.М. Мова ділових паперів : Підруч. / Г.М. Кацавець, А.М. Паламар. – Київ : Алерта, 2006. – 328 с.
15. Клименюк О.В. Методологія та методи наукового дослідження: навч. посібн. / О.В. Клименюк. – Київ : Міленіум, 2005. –186 с.
16. Лудченко А.А. Основы научных исследований : учебн. пособ. / А.А. Лудченко, Я.А. Лудченко, Т.А. Прима – Київ : Знання, КОО, 2000. –114 с.
17. Рекомендації щодо змісту і структури магістерських дисертацій / [уклад. В. П. Головенкін; за загальною ред. акад. Ю.І. Якименка]. – Київ : ВПК «Політехніка», 2010. – 28 с.
18. Романчиков В.І. Основи наукових досліджень : навч. посібн. / В.І. Романчиков. – Київ : ІЗМН, 1997. – 248 с.
19. Рузавин Г.И. Методология научного исследования / Г.И. Рузавин. – Москва : ЮНИТИ, 1999. – 317 с.
20. Сидоренко В.К., Дмитренко П.В. Основи наукових досліджень. - К., 2000.-259 с.
21. Стеченко Д.М. Методичні вказівки до виконання, оформлення та захисту магістерських робіт. - К.:КУТЕП, 2001. -35 с.
22. Тимків Б.М., Сем'яник О.В. Методичні рекомендації до виконання та захисту магістерських кваліфікаційних робіт для спеціальності 014.12 Середня освіта (Образотворче мистецтво) (спеціалізації: Середня освіта (Дизайн, декоративно-прикладне мистецтво). - Івано-Франківськ: ВДВ ЦІТ, 2018. - 22 с.
23. Стеченко Д.М. Методологія наукових досліджень : підручник / Д.М. Стеченко, О.С. Чмир. – 2-ге вид., переробл. і допов. –Київ : Знання, 2007.
24. Фареник С. Логіка і методологія наукового дослідження / С. Фареник. – Київ : Вид. УАДУ, 2000. – 340 с.
25. Юринець В.Є. Методологія наукових досліджень : навч. посібн. / В.Є. Юринець; Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. – Львів : ЛНУ, 2011. – 179 с.
26. Як підготувати і захистити дисертацію на здобуття наукового ступеня : [метод. поради / авт.-упоряд. Л. А. Пономаренко]. – [3-тє вид., випр. і допов.]. – Київ : Ред. «Бюл. Вищої атестаційної коміс. України», вид-во «Голока», 2005. – 80 с.

Ресурси мережі Інтернет

27. Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII «Про вищу освіту» [Електронний ресурс]. – Режим доступу до інформації : <http://vnz.org.ua/zakono-davstvo/111-zakon-ukrayiny>.
28. Законодавство України [Електронний ресурс]. – Режим доступу :<http://www.rada.kiev.ua>;
29. Методологія науки [Електронний ресурс]. – Режим доступу :<http://www.inter-pedagogika.ru>.
30. Методологія науки – Fajr [Електронний ресурс]. – Режим доступу : sites.google.com/site/fajrru/Home/scientific.

Викладач: Тимків Б. М.